

L'imperatiu categòric borgesiana

«A mí me hace cuento que empezó Buenos Aires: / la juzgo tan eterna como el agua y el aire». Aquest és l'univers de Borges que va de la cantonada –un univers de vida– al mite –pàtria intemporal de l'home– sense regatejar ni cinc ni a la realitat ni a la ficció. «Cosmòpolis. Borges i Buenos Aires» és una crònica d'aquesta manera de relacionar-se amb el món, del barri de Palermo a la ciutat còsmica, que adopta la forma de la literatura. Perquè en Borges no hi ha altra experiència digna d'aquest nom que la literària. Buenos Aires és alhora la seva ciutat i totes les ciutats, l'espai artigit de les seves ocupacions i records, però també és el món imaginari, la ciutat que Borges no coneix però que també existeix: «Buenos Aires es la otra calle, la que no pisé nunca, es el centro secreto de las manzanas, los patios últimos, es lo que las fachadas ocultan, es mi enemigo, si lo tengo, es la persona a la que desagradan mis versos (a mi me desagradan también), es la modesta librería en que acaso entramos y hemos olvidado, es esa racha de milonga silbada que no reconocemos y que nos toca, es lo que se ha perdido y lo que será, es lo ulterior, lo ajeno, lo lateral, el barrio que no es tuyo ni mío, lo que ignoramos y lo que queremos.» La ciutat no és el tranquil espai referencial de les nostres aventures, la ciutat és un misteri que té moltes circumferències, els cercles de la qual s'entrecreuen. La ciutat és el que sé i el que ignoro, el que veig i el que se'm fa ocult. La ciutat és l'univers que l'home ha construït però que mai no coneix del tot. La ciutat és de cada home i de tots els homes.

Borges va fer literatura d'aquesta ciutat i, sobre ella, Juan Insua ha construït l'exposició. La quarta ja del cicle *Les ciutats i els seus escriptors*. L'ambigüitat profunda de Borges, sempre transportant signes entre allò real i allò mític (anada i tornada), deixa petja sobre les opcions museogràfiques adoptades. La investigació sobre el gènere continua. «Cosmòpolis. Borges i Buenos Aires» és potser més immaterial que les seves antecessores, amb un esforç per traslladar a la presentació dels documents i als audiovisuals sensacions que, en altres coses, eren a les escenografies, perquè Borges «se vea multiplicado en ellos sin fin», en aquest Buenos Aires «rumor de multitudes que se alejan». Espai i temps, Buenos Aires com a imperatiu categòric borgesiana.